

Föreningsmeddelanden.

Sammanträdet på Riksmusei Entomologiska Avdelning onsdagen den 15 januari 1941.

Närvarande 22 medlemmar, ordförande prof. Tullgren, sekreterare lektor Lindroth.

Lic. Notini refererade arbeten av Seidel, Krause, Ewest, Sehl och Schmetter, vilka utfört utvecklingsmekaniska försök på insektägg. Kand. Lekander refererade Håkan Lindbergs avhandling »Der Parasitismus der auf Chlorionarten lebenden Strepsiptere *Elenchinus chlorionae* n. sp.» etc. (Acta Zool. Fenn. 22, Hfors 1939).

Lic. Malaise förevisade en Nematid av sl. *Pristiphora* från Syd-Brasilien. Fyndet har sitt särskilda intresse, då släktet tidigare var känt endast från norra halvklotet.

Sammanträdet på Skogshögskolan tisdagen den 18 februari 1941.

Närvarande 21 medlemmar, ordförande prof. Tullgren, sekreterare lektor Lindroth.

Fil. lic. B. Kullenberg höll ett av talrika bilder belyst föredrag: »Om Capsidernas levnadsförhållanden.» Dessa skinnbaggars biologi är ännu otillräckligt utforskad. Sålunda äro uppgifterna om de skilda arternas värdväxter ofta grundade på otillräckliga iakttagelser. Mycket intressant är studiet av kopulationsorganens funktion, som tidigare ej undersökts. Beträffande äggläggningen hade flera viktiga iakttagelser gjorts. Äggens morfologi tycks även vara användbar för systematiken. — Flera av systemets »varieteter» hade visat sig vara färgningsetapper under olika ålders- och mognadsstadier.

I den följande diskussionen omnämnde bl. a. mag. Ossiannilsson, att även hos vissa stritar s. k. färgvarieteter ingenting annat äro än olika åldersstadier.

Sammanträdet på Riksmuseum måndagen den 3 mars 1941.

Närvarande 32 medlemmar samt som Föreningens gäster fröken Gunnel Piehl, hr F. Bryk, fil. lic. G. Hult, fil. dr A. Lindroth, fil. stud. T. Gustavsson, A. G. Johnels, R. Spross. Ordförande prof. Tullgren, sekreterare lektor Lindroth.

Ordf. vände sig till Föreningens Hedersledamot Rolf Krogerus och

uttryckte Föreningens glädje och dess tack för att han velat gästa oss och framlägga några av sina forskningsresultat.

Ordf. uppläste den av hrr Borell och Engdahl skrivna revisionsberättelsen för räkenskapsåret 1940. Föreningen beviljade, enligt revisorernas förslag, ansvarsfrihet för Styrelse och kassaförvaltare.

Dr Krogerus höll därefter ett föredrag: »Ekologiska raser och ståndortsmodifikationer bland insekterna.» En första impuls till undersökningarna hade erhållits genom iakttagelser på skinnbaggar av sl. *Microsynamma* på flygsand. Här uppträder nämligen *M. Bohemani*, som säkerligen blott är en »ekotyp» av den mörkare *nigritula*. Även på myrmarkerna kunna ekotyper påvisas. Sålunda är *Formica uralensis* i Finland bunden till Sphagnummossar, men i sydöstra Europa ett utpräglat stäppdjur. Genom temperaturdiagram visades, att just Sphagnummossarnas mikroklimat är utpräglat kontinentalt. Den egendomliga form av *Saperda populnea*, som i norra Finland lever på *Salix lapponum*, kan däremot möjligen vara en ren modifikation, framkommen av trofiska faktorer. — Särskilt hade föredr. studerat arternas temperatur- och aciditetsfordringar i olika trakter, och han redogjorde för den därvid använda apparaturen, främst den berömda »temperaturorgeln». Det visade sig, att den med detta instrument mätta präferendum-temperaturen i vissa fall (t. ex. *Bembidion rupestre*) låg lägre i norra delen av området, möjligen även detta ett exempel på ekologisk rasbildning. Som typiskt exempel på ståndortsmodifikation nämndes färgvarieteterna hos *Agonum ericeti*.

Föredraget illustrerades av ståndortsfotografier, tabeller, diagram, och en stor del av de nämnda arterna skickades omkring. Applåderna voro starka, och mängden hade säkerligen av denna idérika framställning erhållit goda uppslag för egen del.

Sammanträdet på Riksmuseum fredagen den 4 april 1941.

Närvarande 21 medlemmar samt som gäster hrr Bryk och Björkegren, ordförande prof. Tullgren, sekreterare lektor Lindroth.

Mag. Tunblad refererade v. Lengerkens arbete: »Die Brutfürsorge- und Brutpflegeinstinkte der Käfer» (Leipzig 1939). — Kand. Lekander refererade E. Suomalainens avhandling: »Beiträge zur Zytologie der parthenogenetischen Insekten. I. Coleoptera» (Ann. Acad. Scient. Fenn. A. 54, Hfors 1940). — Lektor Lindroth visade Horions »Nachtrag» till Reitters »Fauna Germanica» (Krefeld 1935), Borcherts »Die Verbreitung der Käfer Deutschlands» (Schönebeck 1938) och Burmeisters »Biologie, Ökologie und Verbreitung der europäischen Käfer» (Krefeld 1939).

Hr Bryk demonstrerade den sydamerikanska *Actinote erinome testacea* Salv. et Godm., som avviker från alla andra Acraeider genom öppen mittcell (discus). — Hr Nordström visade 1 ex. av *Eupithecia distinctaria* H.-S. taget av Benander vid Böda på Öland, ny för Sverige, närmast funnen i Pommern i få ex. under senare år.

Sammanträdet på Riksmuseum onsdagen den 7 maj 1941.

Närvarande 24 medlemmar samt som gäst hr Bryk, ordförande prof. Tullgren, sekreterare lektor Lindroth.

Till ny medlem invaldes ingenjör Åke Kistner, Sthlm.

Föreningen beslöt tilldela stud. Olle Hedberg, Västerås, årets Grillstipendium för en undersökning av markfaunan i södra Lappland.

Docent Åke Holm höll aftonens föredrag om »Gynandromorfism och intersexualitet hos spindlar». Vid undersökning av ett lateralgynandromorft ex. av *Oedothorax retusus* hade föredr. konstaterat, att gonaderna utgjordes av en normal hanlig testikel och ett ovarium med ett parti testikelvävnad. Den yttre byggnaden svarade häremot, så att ena sidan var rent hanlig, den andra av blandat kön. Av 5 undersökta intersexer av olika *Lycosa*-arter voro 4 infekterade med en nematod (*Mermis*), som hämmat gonadernas utveckling. I samtliga fall rörde det sig om hanar. — I den efterföljande diskussionen framkommo ytterligare exempel på gynandromorfer, genom hr Bryk från *Parnassius* och genom hr Roman från Ichneumonider.

Prof. Trägårdh lämnade redogörelse för ett svårartat angrepp av *Cephaeleia abietis* i sydöstra Skåne.

Hr Bryk demonstrerade en abnorm *Zygaena achilleae*, som på vänster sida hade två framvingar.

Lic. Notini visade en hel rad för landet nya Heliinae, vilka 1936 insamlats av hrr Lekander och Linnman och blivit bestämda av Dr Goetghebuer: *Serromyia atra* Fbr. Mdp. Lillmörtsjö; *Palpomyia spinipes* Meig. Nb. Älvsbyn; *Dasyhelea flavoscutellata* Zett. Mdp. Alby och Lillmörtsjö; *D. notata* Gtgh. Nb. Älvsbyn; *Culicoides obsoletus* Meig., *C. albicans* Winn. och *C. fascipennis* Stgr., alla 3 tagna Mdp. Lillmörtsjö.

Vårexkursionen.

Denna företogs tillsammans med Svenska Faunistiska Sällskapet och ställdes till sjön Erken (nv. om Norrtälje) söndagen den 25 maj. Från Ent. Föreningen deltog 14 medlemmar med 2 gäster. Vädret var utmärkt, men trakten motsvarade knappast helt förväntningarna, delvis säkerligen beroende på den sena våren. Av bättre fynd kan nämnas: *Biston stratarius*; *Amara littorea*, *Panagaeus crux-major*, *Plagionotus arcuatus*, *Callidium undatum*; *Abia mutica*, *Pelmatopus fuscus* och en avvikande form av *Xylophrurus dispar*.

Dessutom företogs söndagen den 8 juni en exkursion med skolungdom och lärare till Tullinge och Alby, sammanlagt 41 personer. *Colias hyale* och *Demetrias imperialis* togos i antal.

En liknande exkursion företogs även söndagen den 14 september till Kersön med 51 deltagare. Därvid anträffades bl. a. *Demetrias imperialis*, *Psammoecus bipunctatus* och hemipteren *Pachymerus Rolandri*.

Sammanträdet på Riksmuseum fredagen den 12 september 1941.

Närvarande 20 medlemmar samt som gäst hr Bryk, ordförande prof. Tullgren, sekreterare lektor Lindroth.

På förslag av styrelsen beslöt Föreningen till sin hedersledamot kalla Prof. Dr Karl Escherich, München.

Följande nya medlemmar invaldes: Hr Axel Adolfsson, Mörbylånga, fru Karin Blomberg, Arvidsjaur, hr Bengt Ekengren, Malmö, stud. Tom Flensburg, Sthlm, hr Birger Höjding, Sthlm, fil. kand. Erik Johansson, Sthlm, brevbärare H. T. Johansson, Östersund, ing. Erik v. Mentzer, Sthlm, skog. stud. Bo I:son Nyström, Borlänge, kemigraf Sven Palmqvist, Hborg, hr Filip Sandberg, Lycksele, hr P. A. Stenberg, Bie, Malmö Stadsbibliotek och Djursholms Samskola.

Föreningen beslöt att bilda en klubb för skolungdom.

Under rubriken »Sommarens skörd» lämnades meddelanden av följande herrar: Dr Brundin, *Dicranthus elegans* Fbr., en för Sverige nyivel från Bl. Mörrum. — Prof. Lundblad, *Dorcatoma robusta* A. Strand Hls Loos och Färila, *Cucujus cinnaberinus* Uppsala-trakten, *Xylotrichus antilope* och *Chlorophorus Herbsti* Sm. Långemåla. — Dr Nordström omtalade, att *Papilio machaon* de två senaste somrarna uppträtt i två generationer, och gav därpå en historik över den svenska förekomsten av *Colias hyale*, som sedan 1937 brett ut sig mycket starkt och anträffats ända upp i Hls. Vidare meddelade han ett fynd av *Brenthis freija* från Upl. Film, demonstrerade larvfotografier av *Hoplitis Mülhauseri* F. från Öl. Glömminge, och levande larver av flera arter, slutligen den för landet nya *Eupithecia Haworthiata* Dbld., tagen vid Malmö av Burrau och på Gotland av Ekström. — Mag. Axel Olsson *Procrustes coriaceus* från fjällområdet i Lima Dlr. — Dr Roman *Theronia atalantae* från Sthlm vid Riksmuseum. — Hr Bryk visade en serie från Lidingön av *Pygaera anachoreta*, på vilken han uppställt det nya sbsp. *Lundqvisti*. — Mag. Tunblad *Hapalus bimaculatus* Sdml. Alby, *Pyrrhidium sanguineum* Sk. Kristianstad-trakten (Elof Larsson).

Prof. Trägårdh meddelade, att äggen till *Cephaleia abietis* i sydöstra Skåne till 20—25 % visat sig vara parasiterade av *Trichogramma evanescens*.

Sammanträdet på Riksmuseum fredagen den 17 oktober 1941.

Närvarande 31 medlemmar samt som gäster hrr Borell jr, Bryk och v. Post. Ordförande prof. Tullgren, sekreterare lektor Lindroth.

Till nya medlemmar invaldes civiling. Åke Janzon, Djursholm, fil. stud. Harald Jönsson, Lund, och stud. Arnold Stenmark, Äppelviken.

Därpå följde en diskussion över ämnet »Könsorganens betydelse för artsystematiken», vilken inleddes av hrr Brundin, Lindroth, Lundblad, Nordström, Bryk och Ossiannilsson, och vari även Ordf. och dr Roman deltog.

**Gemensamt sammanträde med Svenska Faunistiska Sällskapet
på Riksmuseum tisdagen den 18 november 1941.**

Närvarande omkr. 70 personer, ordförande prof. Tullgren, sekreterare lektor Lindroth.

Aftonens diskussion behandlade »Den svenska faunans invandringshistoria» och inleddes av fil. dr Nils Hj. Odhner från Faunist. Sällsk. och lektor Lindroth från Ent. Fören. Vidare yttrade sig hrr Ahlberg, Brundin och Jägerskiöld.

Därefter gav prof. Lundblad en kort historik över Riksmusei Entomologiska Avdelning och demonstrerade samlingarna.

**Högtidssammanträdet på Riksmuseum söndagen den
14 december 1941.**

Närvarande 35 medlemmar samt som gäster fruarna Brundin, Butovitsch, Eliasson, Fries, Lindroth, Nordström, Notini, Rudebeck, Tesch, Trägårdh, Tullgren, Tunblad, Ågren, frökn. Piehl och Severinsson, fil. lic. Nils Dahlbeck, bibl. Harald Nordström och förf. Sten Selander, ordförande prof. Tullgren, sekreterare lektor Lindroth.

Föreningen beslöt på förslag av styrelsen att till sin hedersledamot kalla Dr. phil. Adam G. Bøving, Washington.

Stadgeenliga val förrättades, vilka utföllo så, att prof. Trägårdh (vice ordf.), tandl. Nordström och lektor Lindroth (sekr.) omvaldes till styrelseledamöter, dr Brundin till styrelsesuppleant, prof. Lundblad till ledamot av biblioteksutskottet och prof. Tullgren till ledamot av redaktionskommittén. Till revisorer omvaldes tandl. Engdahl och nyvaldes ing. Borell efter tullkontr. Bruce, som av sagt sig; till revisorssuppleanter valdes aktuarie Norstrand och fil. lic. Rudebeck.

Aftonens föredrag hölls av jägmästare Thure Palm om »Urskogsöarna i nedre Dalälven och deras skalbaggsfauna». Med hjälp av ett stort antal landskapsbilder gav han en levande skildring av denna märkliga trakt, och stora sällsyntheter bland baggarna demonstrerades både på vita duken och i naturligt tillstånd. Resultatet av föredr:s intensiva och synnerligen framgångsrika arbete inom området kommer att publiceras i Tidskriften.

Efteråt vidtog mera mänsklig underhållning.

Carl H. Lindroth.